

Kertomus tähtitieteellisen yhdistyksen Ursan toiminnasta 1960-1961.

Kulunut toimikausi oli virallisen Ursan toiminnassa sen neljäskymmenes, joten Ursa täytti tänä syksynä 40 vuotta. Toimintakauden alkussa oli Ursan jäsenmäärä 559, sen kuluessa siinä on ollut lisäystä 31 ja vähennystä 37, joten jäsenmäärä toimikauden lopulla oli 553. Nämä jakautuivat seuraavasti:

	Kunniaj.	Vakin.	Vuosijäs.	Yht.
Pääosasto	1	91	132	224
Yl. maaseutuosasto	1	24	77	102
Mikkeli p.o.		3	34	37
Imatra p.o.		1	20	21
Lahden p.o.		8	76	84
Tampereen p.o.		8	64	72
Lohjan p.o.		1	12	13
	2	136	415	553

Vuosikokouksessa 7.11.1960 valittiin yhdistyksen puheenjohtajaksi prof. Pentti Kalaja, varapuheenjohtajaksi prof. R.A. Hirvonen ja sihteeriksi tohtori Erkki Kääriäinen. Hallituksen muiksi jäseniksi valittiin dipl.ins. Heikki Tuori ja kommodori S. Enkiö ja sen varajäseniksi tulivat valituiksi opettaja B. Seljo ja lu.kand. J. Kakkuri. Tilintarkastajiksi valittiin kapt. A.J. Saari ja prof. T. Honkasalo sekä heidän varamiehekseen ev.luutn. L. Hiisi. Hallitus valitsi keskuudestaan varainhoitajaksi dipl.ins. Heikki Tuorin ja kirjastonhoitajaksi prof. Pentti Kalajan.

Paikallisosastojen puheenjohtajina ovat toimineet Mikkeliissä lehtori Lyyli Heinänen, Imatralla rehtori Konrad Saarinen, Lahdessa rautatievirkamies Aaro Merikara, Tampereella rehtori Eino Lähteenmäki ja Lohjalla varastopäällikkö Arvo Tolonen.

Yleisiä kokouksia on pääosastolla toimikauden kuluessa ollut kolme. Vuosikokouksessa prof. R. A. Hirvonen piti esitelmän maailmankaikkeuden syntyteorioista. Toisessa kokouksessa 17.2 nähtiin aluksi amerikkalaista Argus-koetta esittävä filmi, jota selosti prof. Gustaf Järnefelt ja sen jälkeen kuultiin esitelmä radioaaltojen heijastumisesta satelliiteista, esitelmöitsijänä oli tekn.tri M. Tiuri. Viimei-

sessä kokouksessa 7.4 prof. Risto Niini kertoi materiasta ja anti-materiasta maailmankaikkeudessa ja puheenjohtaja esitteli uusia periaatteita tähtien etäisyyden mittauksissa. Kuulijoita näissä tilaisuuksissa oli yhteensä n. 320 henkilöä.

Ursan hallitus kokoontui toimikauden kuluessa 2 kertaa, vähäisemmät asiat hoidettiin puhelinneuvotteluilla.

Ursan kirjastoon on entiseen tapaan tilattu aikakauslehdet Populär Astronomisk Tidskrift, Nordisk Astronomisk Tidskrift ja sen Aktuelle Meddelelser, The Observatory, Sky and Telescope, Publications of the Astronomical Society of Pacific ja sen Leaflet-sarja, Die Sterne ja Archimedes. Ostamalla ja lahjoituksina on kirjaston nideluku kasvanut 26:lla. Lahjoituksia ovat tehneet Suomen Tieteellisten Seurain Kirjasto, Sao Paulon Observatorio, professorit Keränen, Järnefelt, Ölander ja Kalaja, maisteri Kakkuri ja ins. Homeri. Ursa pyytää kiittää kaikkia lahjoittajia, mutta erityisen kiitoksen ansaitsee tällä kerralla maisteri Kakkuri, jonka poikkeuksellisen arvokkaan lahjan tuloksena Ursan kirjastoon saatiin suurenmoinen Kuun Kartasto, joka muuten olisi ollut Ursan varoilla varsin vaikea hankkia.

Uusitun kirjastoluettelon mukaan Ursan kirjasto käsitti uuden toimivuoden alkaessa 549 nidettä, joissa yhteensä yli 102 000 sivua sekä 266 vuosikertaa aikakauslehtiä, joissa yli 53 000 sivua.

Osoitukseksi kirjaston ajan tasalla pysyneisyydestä mainittakoon, että painatusvuoden mukainen tilasto kirjaston niteistä on seuraavanlainen:

Ennen vuotta 1900 painetut		28	kpl
Vuosina 1900-1909	"	20	"
" 1910-1919	"	25	"
" 1920-1929	"	69	"
" 1930-1939	"	71	"
" 1940-1949	"	110	"
" 1950-1959	"	198	"
" 1960-	"	28	"
Yhteensä		549	kpl

Tähtitorni oli avoinna yleisölle syys-lokakuussa ja maaliskuussa. Siellä kävijöitä oli yhteensä 650 henkilöä, aikuisia 204, lapsia 400 ja ursalaisia 46. Tornissa on toimikauden aikana suoritettu sähkövirran muutostyöt ja uusittu lattialuukut.

Tähtitaivas No 21 ilmestyi tammikuussa ja lähetettiin kaikille jäsenille. Kaikki jäsenet saivat nyt ensi kerran myös Suomen Valtiokallenterin kalendario-osan. Tämä oli mahdollista kun Weilin & Göösin toimitusjohtaja O. Calonius ystävällisesti lahjoitti kalendarioita tarpeellisen määrän niiden kappaleiden lisäksi, jotka Helsingin Yliopisto entiseen tapaan luovutti Ursan käyttöön. myös näistä lahjoituksista Urso tahtoo tässä esittää kiitoksensa.

Muusta toiminnasta mainittakoon lopuksi, että tähdenpeittohavaintoja ovat eräät ursalaiset säännöllisesti jatkaneet, heistä mainittakoon tässä erikoisesti tohtori E. Tikka ja y.o. Pertti Stenbäck. Merkkipäivistä on sähkein muistettu prof. G. Järnefeltin 60-vuotis- ja e.m. toim.johtaja O. Caloniuksen 50-vuotispäivät.

Helsinki, lokakuun 27 pnä 1961.